

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Горица Найденова, ИИИЗк – БАН

за дисертационен труд на тема

**„ЕМБИЪНТ МУЗИКАТА ОТ ПЕРИФЕРИЯТА КЪМ ЦЕНТЪРА – ФУНКЦИЯ,
ТИПОЛОГИЯ И ЖАНРОВИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ“**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

**на АНГЕЛ ДИМИТРОВ СИМИТЧИЕВ
редовен докторант в ИИИЗк – БАН**

Дисертационният труд на Ангел Симитчиев е с общ обем от 188 стандартни страници и е структуриран в Увод, четири глави и заключение. В библиографията са посочени като ползвани 80 заглавия, но тук трябва да се добавят и голям брой източници като видео- (7) и аудиоматериали (120 проследени и включени като база на изследването албуми в проучваната област). Текстът напълно отговаря на формалните изисквания за дисертационен труд за научната и образователна степен „доктор“. В процеса на докторантурата Ангел Симитчиев е осъществил 2 публикации, други две са приети за печат. Представеният автореферат представя вярно съдържанието на дисертацията.

Изборът на изследователската тема е естествен за развитието на Ангел Симитчиев, тъй като досегашните му изяви са свързани най-вече с полето на приложната музика (към артинсталации, театрални постановки, пърформанси и други), както и с опита му в сферата на музикалната журналистика. В самия текст обаче липсва всякаква автобиографичност, което оценявам високо – проучването е осъществено изцяло от необходимата изследователска дистанция и със стремеж към обхващане и осмисляне на най-важните аспекти на разглежданото явление. Предвид многобройните „граничности“ на това явление (то е на границата между насоченото слушане и фоновата музика, между концептуалната и приложната музика, между достъпната и изискваща усилие за разбирането си музика и т.н.), което в много от случаите означава присъствие и от двете

страни на всяка от тези граници, може би като основна и най-добре изпълнена задача на тази дисертация трябва да се изведе именно представянето на неговата многоликост. Всъщност за пръв път явлението „ембиънт музика“ се въвежда като обект в българските изследвания и донякъде свидетелство за това е фактът, че посочената като ползвана литература е почти изцяло англоезична.

Необходимостта от представянето на феномена в неговата цялост и в най-важните му аспекти определя и структурата на дисертационния труд, а също и самия вид на изложението. Така първата глава е посветена на възникването, обособяването и развоя на ембиънт музиката с различните ѝ тенденции, на нейната идеология, на социалните ѝ позиции. Тук се очертава и една от същностните характеристики на работата в сферата на ембиънт – специфичното отношение между творещия тази музика и технологиите. Всички тези линии, изведени като подзаглавия в първата глава, продължават да бъдат следвани и във втората, която всъщност извежда като фасета, задълбочава и конкретизира заложеното в раздела от „Студио и композитор“ от Първа глава. Основна тежест тук има опитът за систематизиране на инструментите за създаването на ембиънт музиката. Всеки от смислите на „инструмент“ в моето изложение може да бъде валиден, тъй като става дума: 1) за звуковия материал, който става основа на нейната тъкан, и който в много, но не и във всички случаи е извлечен от акустични или електронни музикални инструменти и 2) за средствата, с които се третира този звуков материал (като и тук „средства“ може да бъде четено и в двата смисъла – на технически устройства и на самите композиторски методи). Бих оценила тази глава като централна и в най-голяма степен приносна за изследването. Третата глава – отново без да изпуска заложените в Първа глава нишки – очертава най-популярните тенденции в ембиънт музиката и позицията ѝ спрямо съседни и недотам съседни за нея течения. Последното се разкрива по два пътя – единият е чрез случаите, в които определено течение в ембиънт преминава в полето на друго течение, а вторият – когато присъщи за ембиънт особености се откриват извън собственото му поле. Един такъв раздел би могъл да се превърне в своеобразна пътна карта за сферите на действие на фоновата, електронната и електроакустичната музика, рокмузиката, ню ейдж и т.н., ако не стоеше принципният проблем с твърде голямата неопределеност на границите помежду

им. Последната четвърта глава се опира на изведеното в предходните три и прави опит да прогнозира перспективите пред ембиънт музиката.

Дисертационният текст е опрян на разнородни източници, включващи както научни научни изследвания, така и рефлексии и авторефлексии на участници в полето на ембиънт музиката (автори/изпълнители или фенове) в широкия обхват от анотации и рецензии за албуми, през интервюта, автобиографични книги и публицистични статии до дискусии в интернет форуми. Всички тези нива присъстват паралелно в цялото изложение, което води често до усещането, че течението се самопредставя и че рефлексивният (изследователски) и наративният (разказите на участниците) пласт са плътно сплетени. От друга страна, подобно постоянно внимание към намеренията на създаващите ембиънт музиката е сериозна доказателствено-фактологична основа, която дава възможност на читателя и за собствени интерпретации и систематизации. От трета страна, това осигурява на дисертацията своеобразно единство, много сходно с привидната статика на самата изследвана музика, тоест в някакъв смисъл текстът е съответен на обекта си.

Бих препоръчала при евентуалното публикуване на дисертационния труд да се обърне специално внимание върху вида на използваната терминология, тъй като тя е навлязла в речника на автора най-вече през англоезични източници. Известна част от термините имат вече свои установени преводи или транслитерирания в публикации на български език и така полагаането на ембиънт музиката в определена българска музикална или музикалнонаучна традиция би било по-убедително. В други случаи музикалнотеоретичната терминология в българската наука е по-нюансирана в сравнение с тази в англоезичната литература (най-видимият пример е разликата между „тонов“ и „тонален“ в българското музикознание, която не съществува като отделни словоформи в английския език).

Извън тази бележка намирам, че дисертационният труд представя многоаспектно и многопластово едно неразглеждано досега в българските изследвания явление в неговата цялост. Дисертантът – най-вече чрез добре намерената структура на текста – извежда ясно основните проблеми, пред които се изправя изследователският поглед при проучване на подобни обекти, и съумява да предложи свой комплексен подход към решаването им, съчетаващ работа както по отношение на социалните функции на ембиънт музиката, така и

на техническите и технологичните ѝ аспекти. Текстът е единен, плътен и изключително информативен, в това число и поради големия брой познавани и въведени източници (текстови и музикални).

Въз основа на изложените качества на дисертационния труд ще гласувам положително за присъждането на научната и образователна степен „доктор“ на Ангел Симитчиев.

9.08.2021

Подпис:

София

(Горица Найденова)